N°. 109. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 12 September.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

hoever heeft het Handelsblad gelijk in zijn ijveren tegen de bescherming van het fabrijkwezen en den landbouw?

Het *H. B.* heeft niet goedgevonden, in bijzonderheden te treden, ten aanzien der gronden en redeneringen, welke wij, in ons artikel: *Antwoord aan het Handelsblad uit eene oude Handelstad*, tegen de beweringen van dat blad hadden overgesteld. Het bepaalt zich, in zijn nummer van den 2. dezer, tot zoo algemeen mogelijke beschouwingen en daaruit gemaakte gevolgtrekkingen, waarop wij ten deele ja en amen kunnen zeggen, mits maar het *H. B.* het vordere, dat dit alles in hoofdzaak ook bepaallijk op ons Nederland worde toegepast.

Het zou toch niet bloot uit *barmhartigheid* zijn, wanneer onze regering zorgde voor de uitbreiding en volmaking der binnenlandsche nijverheid, waaronder ook *fabrykwezen* en *landbouw*. Het zou die wijze staatbuishoudkunde zijn, welke nog heden in eenen COLBERT, de bekwame Minister van LODEWIJK XIV, en in eenen FREDERIK DE GROOTE, die uit de ontwikkelde nijverheid zijns volks zijne voorname krachten putte, wordt bewonderd en geroemd.

De WIJZE HOE moet beslissen, of men, door de uitbreiding der bedoelde takken van nijverheid voor te staan, voordeel of schade aan een land toebrenge. Wanneer het gouvernement blindeling aanmoedigde en schatten besteedde, opdat wij slechts fabrijken en eenen meer volmaakten landbouw zouden bezitten, dan handelde het gouvernement even onverstandig als diegenen doen, welke alle ongunstige resultaten, in vroegeren en lateren tijd hier en elders op ondernemingen van nijverheid verkregen, bijeen verzamelen, en aan de natie voorhouden, als onmisbaar voor Nederland *ook voor het vervolg* te wachten staande, wanneer men däär op nieuw mogt willen beproeven, de nijverheid te doen bloeijen.

Zou het geene dwaasheid zijn, wanneer in vroegeren tijd schepen strandden of vergingen in een vaarwater, in hetwelk de schippers de banken, klippen en stroomen, niet kenden, zulk een vaarwater, hoe kort en voordeelijk het anders wezen mogt, nu maar voor altijd te vermijden en van al de voordeelen afstand te doen, welke de vaart door hetzelve anders konde opleveren?

Wanneer eenmaal eene juiste kennis ware verkregen van die banken en klippen en den loop der stroomen, zou het dan niet veel meer ware wijsheid zijn, van die kennis partij te trekken, en van het voordeelige vaarwater gebruik te maken, met vermijding der gevaren, welke het vroeger alleen voor den onbekende aanbood?

Het *H. B.* vordert en teregt, dat ten gevolge der fabrijkmatige ondernemingen er voordeel voor het land moet kunnen behaald worden.

Welnu, wij beweren, dat dit het geval *kan* zijn, en willen dit met een voorbeeld toelichten.

Onder de waarde der katoenen stoffen, welke wij van vreemden koopen, is niet maar alleen begrepen het arbeidsloon der vreemde werklieden: neen, daaronder bevinden zich ook nog de vrachtprijzen, van den overvoer der grondstof uit Amerika enz. naar het fabricerende vreemde land; de onkosten van lossing en opslag in de magazijnen, aldaar; de huren dezer plaatse; de makelaars-provisien; de vervoerkosten van het fabrikaat naar de schepen; en eindelijk nog in onderscheidene gevallen de scheepsvrachten voor den vervoer naar Nederland.

Dat alles kon in en voor Nederland zelve verdiend worden, bezat men aldaar een wel ingerigt fabrijkwezen voor katoenen stoffen.

Neemt men maar eens eene hoeveelheid aan van b.v. 1 millioen ellen dezer stof. Stelt men de waarde daarvan gemiddeld op 40 cent per el, en rekent men het arbeidsloon en de verdere onkosten slechts op de helft der waarde, (1) dan betalen wij voor dit millioen ellen, (buiten de grondstof) jaarlijks aan vreemde vervoerders, arbeiders, enz. f 200,000.

Wij willen nu nog aannemen, dat het arbeidsloon *alleen* ¾ der onkosten bedraagt en dus 15 cent per el, en dat het arbeidsloon bij ons eens zoo duur zijn, zal of 30 cent, zoodat de el zal kosten 50 cent; (de winsten der kooplieden laten wij er buiten, want, deze worden ook van het vreemde product genoten;) dan zal de natie *voor arbeidsloon* van dat millioen ellen betalen eene som van . . . . . f 350,000.

Zij zal dus dat millioen ellen verbruikende meer consumeren dan vroeger . » 150,000.

Van waar de middelen hiertoe?

Zij zal nu zelve de verdiensten genoten hebben, welke anders door vreemden getrokken werden, ten bedrage van . . » 200,000.

Dus een voordeel voor de handelbalans van . . . . f 50,000 (2)

Wij hebben nu het arbeidsloon eens zoo duur gerekend dan elders; doch weten niet, waarom dit verschil zóó groot zou behoeven te zijn, vooral wanneer onze Minister van Finantien eens mogt besluiten, met kracht naar de invoering van een meer evenredig drukkend belastingstelsel te streven, en daardoor het onderhoud voor de arbeidende klasse en de levenswijze voor den middelstand veel goedkooper te doen worden, dan zij thans zijn, en daarmede ook het arbeidsloon en de benoodigde winsten.

Zal het *H. B.* ons nu kunnen bewijzen, dat meer dan deze f 50,000, of welke som men anders als wezenlijke uitkomst verkrijgen zou, door den handel zou verloren worden, bij het bestaan van den door ons gewenschten stand van zaken? Wij gelooven het niet; en verloor ook het rijk eenig bedrag aan inkomende regten, daar het vroeger de natie was, welke deze betaalde, oefende dit zeker geen nadeel uit op de handelbalans.

» Maar, om de fabrijken *in stand te houden*, zegt het *H. B.*, *dit* is de kunst." Zeker, wanneer wij zóóvele fabrijken tot stand bragten, dat wij, gelijk in andere Staten, eenen oneindig grooteren voorraad produceerden, dan wij voor onze eigene consumtie behoefden, kon het niet missen, of er zou weldra een gedeelte derzelve moeten stil staan, en dan ook ontstond het gevaar voor een grooter getal armen, dan men te voren had. Doch, vooreerst, is de ondernemingszucht in het fabrijkwezen hier te lande geenszins zóó groot, dat men daarvoor bijzondere vrees behoeft te hebben. Ook willen wij geenszins, dat de bescherming en aanmoediging van dien aard zouden zijn, dat voor eene overdrevene concurrentie, ten gevolge van onevenredige winsten, gevaar zou komen te bestaan.

Het is er ook verre af, dat wij zouden wenschen, dat ondernemers zonder grondige kennis, en hoofdzakelijk steunende op de hulp en ondersteuning van het gouvernement, ons van fabrijken zouden voorzien. Wij wilden blootelijk eenen staat van zaken door de wetgeving zien daargesteld, waarbij kundige industriëlen, hetzij dan Nederlanders, hetzij vreemdelingen, zich in de gelegenheid konden geplaatst zien, *hier te lande* met voordeel en met gegrond uitzigt op voortdurend debouché, steunende voornamelijk op de binnenlandsche consumtie, te kunnen produceren. Naar zulk eenen staat van zaken streeft men immers allerwege; en noch *Frankryk*, noch *Belgie*, noch *Duitschland*, ontzien zich, om, ter bereiking van dit doel, en van nog meer, hooge inkomende regten op vreemde voortbrengselen te stellen, uit vrees van den eigen handel te bederven of te belemmeren.

Wij kunnen het *H. B.* in gemoede aanraden, kennis te nemen van een tweetal artikelen, voorkomende in het *Journal des Débats* van den 30 Aug. en 1 Sept. ll., waarin het o. a. het belasten der Engelsche garens en geweven stoffen, hetwelk in den laatsten tijd heeft plaats gevonden, en waartegen door den *Courier Français* bezwaren waren geopperd, kan verdedigd vinden, met aanbeveling des noods van nog strengere beperkingen, wanneer de omstandigheden dit voor *Frankryk* mogten noodzakelijk maken.

Het lijdt toch geenen twijfel of, wanneer alle Staten van het vasteland gezamenlijk denzelfden weg zullen bewandelen, *Engeland* eindelijk van zelve zal genoodzaakt worden, paal en perk te stellen aan zijne onmatige productie, waardoor tegenwoordig de nijverheid van vele dier Staten al te zeer gedrukt en tegengehouden wordt. Niet maar tot *dit* alleen, maar ook tot eene van lieverlede mildere handelswetgeving zal dat land door deszelfs binnenlandschen toestand van zelve gedwongen worden. Dan zal het uur van verademing voor de nijverheid en ook voor den landbouw van onderscheiden andere Staten geslagen hebben, en daar, waar men voor de ontwikkeling van beiden zal hebben gezorgd, zal men er ontwijfelbaar de schoonste vruchten van plukken. De voortbrengselen van het fabrijkwezen zullen, bij eene zooveel verminderde productie, dan over het algemeen duurder worden, en de producteurs zullen in de gelegenheid komen, débouché en verdiensten te vinden; en Nederland zal daardoor dan mede te eerder met andere Staten kunnen wedijveren.

Hadden wij ten oogmerk, ons land, zoo uitermate geschikt gelegen voor den handel en daaruit nog altijd zooveel voordeel trekkende, in een land van fabrijkwezen te hervormen, en onze fabrijken voor het buitenland te doen arbeiden, het *H. B.* zou gelijk hebben ons te bestrijden, en zulks te meer naar gelang wij den handel meer zouden willen onderdrukken. Doch dit ligt geenszins in onze bedoeling. Wij gaan alleen van de stelling uit, dat de handel op zichzelven, in dezen tijd bij de bestaande mededinging van andere Staten, geene toereikende bronnen van bestaan meer kan verschaffen aan de bevolkingen van talrijke steden en plaatsen, en dat daardoor noodzakelijk wordt gemaakt, dat wij, gelijk andere volken *ons* in den handel zijn op zijde getreden of vooruit gestreefd, wij van onze zijde trachten het *hen* te doen, in opzigt tot de nijverheid.

Doch om dit te *kunnen* doen moet er mogelijkheid bestaan voor industriëlen, om met vrucht en voordeel te kunnen arbeiden, en hiertoe zullen zij vooreerst bescherming behoeven, gelijk ook andere Staten die aan *hunne* nijverheid verleenen, terwijl niettemin hun handel daarbij bloeit en zich ontwikkelt. Hiertoe moet ook grondige industriële kennis verspreid en vermeerderd worden, en ook *dit* kan en zal geschieden, ongeacht de tegenkanting, welke het gouvernement in dit opzigt van het *Handelsblad* en anderen ondervindt.

Kon het *H. B.* ons nu, op deugdelijke gronden bewijzen, (niet door algemeene spreuken of beschouwingen echter,) dat de verwezenlijking onzer wenschen, zoo als *wy* die hebben te kunnen gegeven en niet zoo als het *H. B.* die overdreven en vergroot voorstelt, den handel in 't algemeen zoude bederven en onze kapitalen doen wegsmelten, wij zouden hetzelve de zaak gewonnen geven; doch wij schromen dit niet.

En het is ook däärom, dat wij blijven volhouden, dat die verwezenlijking niet zou zijn het helpen daarstellen van *fabryken uit barmhartigheid*, maar de bevordering der nijverheid *in het waarachtige algemeene vaderlandsche belang.*

(1) Beloopt dit meer, dan is de uitkomst des te voordeeliger voor onze stelling.

(2) Wij hebben de cijfers slechts *figuratief* genomen. Men moge die wijzigen zoo men wil; altijd zal er een voordeel voor de handelbalans bestaan.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

GRIMLINGHAUSSEN, den 2. Sept. Wel nimmer heeft zich een meer schitterend, meer hartverheffend schouwspel voorgedaan, als de hier plaats grijpende manoeuvres en paraden. Pruisen's armee heeft hare apotheose gevierd: nagenoeg 400 officieren, schier alle legers van Europa vertegenwoordigende, hadden zich verzameld om de evolutien van het 7. legerkorps te bewonderen, en van hetzelve te leeren. Des morgens ten 8 ure stond het kamp, 52 bataillons, 32 escadrons en 12 batterijen sterk, opgemarcheerd. Omstreeks 9 ure verscheen H. M. H. M. de Koning en de Koningin. De Koning, zeer opgeruimd, begroette met zijne gewone minzaamheid de aanwezigen, en reed vervolgens met eene onafzienbare suite van vorstelijke en andere hooge personaadjen en officieren het front af, terwijl de Koningin met de hofdames in rijtuig volgde. Luide lebehoch's doorklieften (?) de lucht. Daarop defileerde het geheele korps in den parademarsch en vervolgens in gesloten kolonnen. De manhafte houding en vaste tred ontmoetten allerwege welverdiende goedkeuring. Na beëindiging der parade reed Z. M. het kamp door, onderhield zich op het

minzaamst met enkele soldaten, en voer toen met de stoomboot Victoria naar Dusseldorp, alwaar HH. MM. het feestbal zullen bijwonen.

— Het poolsche stadje Ciechanouw is den 20sten der vorige maand grootendeels eene prooi der vlammen geworden. Honderd en veertien huizen, en vier en twintig fabrijken liggen in de asch, en bijna driehonderd huisgezinnen zijn daardoor van bestaan en bezitting beroofd.

ENGELAND.

LONDEN, den 5. Sept. In de fabrijkdistricten is nog alles bij het oude. Vele arbeiders zijn nog niet tot hun werk teruggekeerd, doch allerwege heerscht volmaakte rust.

— Een heden ochtend uit Edimburg ontvangen brief maakt melding van een ernstig ongeluk, hetwelk Zaturdag gedurende de intogt der Koningin heeft plaats gehad. Een stellaadje, waarop tusschen de drie en vier duizend toeschouwers zich bevonden, stortte eensklaps in. Het gevolg hiervan was, dat verscheidene personen gekwetst werden; bij het verzenden van den brief wist men nog niet of er dooden waren; een anderen brief wil echter weten dat negen personen bij dit ongeluk het leven hebben verloren.

FRANKRIJK.

— Nopens het springen der stoomboot *Etna*, op den 2. Julij ll. geven sommige bladen nog de volgende bijzonderheden:

«De Stoomboot *Etna*, naar Wiston aan de Missouri bestemd, verliet St. Louis op Zaturdag-avond, den 2. Julij, en bleef des nachts aan den mond der Missouri liggen. Behalve de passagiers in de kajuit, bevonden zich, volgens opgave van den schrijver, nog 75 andere passagiers aan boord; uit de omstandigheden blijkt echter, dat er nog eenige meer waren. Op 12 na, bestonden deze passagiers uit Duitschers, en verreweg de meesten van hen waren pas aangekomen, die in grootere of kleinere familiën verdeeld waren. Op dezelfde plaats, waar de *Etna* lag, had reeds vroeger de stoomboot *Jatan* aangelegd. De kapitein van laatstgenoemd vaartuig verklaart, dat de *Etna* heeft aangelegd op eene wijze, die het hem moeijelijk maakte van den wal af te raken. Des Zondags-morgens vroeg, ten 4 ure, verliet de stoomboot *Jatan* de legplaats en slechts weinige minuten daarna stelde zich de *Etna* in beweging. Reeds na de eerste omdraaijingen der raderen volgde eene verschrikkelijke uitbarsting der beide bakboords ketels, veroorzaakt door zamenpersing der zich daarin bevindende waterleiders. De stoom, met deszelfs vreeselijke werking, stroomde voor en achter uit, dáár de weinige personen, die zich voor de ketels bevonden, overboord werpend, ginds het geheele tusschendek doordringend en alles wat zich daar bevond verschroeijend en verpletterend. Meer dan een dozijn menschen, die zich op den smallen gang achter het tusschendek bij het roer bevonden, of in wanhoop uit het tusschendek in deze rigting naar buiten stoven, vlogen, daar de boot geene balustrade had, over boord, en kwamen niet weder te voorschijn. Hun lot was benijdenswaardig, vergeleken met dat der overigen. Allen die zich tusschendeks bevonden waren aan elk deel hunnes ligchaams, dat aan de vrije lucht was blootgesteld, op de verschrikkelijkste wijze gekwetst, verschroeid, gekookt, zoodat de meesten eenen verschrikkelijken, pijnlijken dood te gemoet gingen.

Op het geheele bovenste gedeelte der boot, alsmede langs de zijden, veroorzaakte de stoom niet de geringste schade. Dadelijk na de uitbarsting had de stoomboot *Jatan* gewend, en was ter hulp gesneld. Het grootste gedeelte der gewonden werd op deze overgebragt en de *Etna*, met het overschot derzelve, door de stoomboot *Anamen* op het sleeptouw genomen. Zoo keerden de booten te zamen naar de haven van St. Louis terug. Nu bood zich aan de burgers van St. Louis een schouwspel aan, dat niet te beschrijven is. Ongeveer 60 menschen, grootendeels mannen, vrouwen en kinderen, lagen daar gewond op een wijze, dat aan geene redding te denken was. Behalve degene, die eenen oogenblikkelijken dood gevonden hadden, of vermist werden, waren er zes gedurende de vaart herwaarts overleden, en slechts enkelen van de overige waren in dien staat, dat men eene zwakke hoop op hunne genezing kon koesteren. Velen waren voor twee derde gedeelten van de oppervlakte hunnes ligchaams gevild en gescheurd; de meesten aan de uiterste ledematen, het hoofd, de voeten en handen geschroeid, of tot op de pezen en beenen ontvleescht. Slechts enkelen hadden wonden van gering belang bekomen, al naarmate zij op hun leger meer of minder goed bedekt geweest waren. De werking van den gloeijend heeten stoom op de inwendige organen moet niet minder verschrikkelijk geweest zijn, want telkens stierven de personen, wier uitwendige wonden eene geheele andere uitkomst doen verwachten. Nadat door de Duitsche en Amerikaansche artsen, door de bevolking der plaats zoo veel mogelijk ondersteund, het eerste, voorloopige verband gelegd was, werden de gewonden op karren naar het hospitaal gebragt, waar naauwelijks ruimte genoeg was om zulk een aantal lijders te bergen; nog minder was het mogelijk, spoedig genoeg voor allen de noodige geneeskundige hulp, en genoegzame verkwikkingen te bezorgen; dit mogt grootendeels door vrijwillige dienstbewijzen en giften geschieden. Een nacht des jammers volgde deze rampzaligen dag; de dood begon zijnen oogst in te zamelen. Mannen, wier inwendig gestel tot dusverre nog niets scheen geleden te hebben, en die slechts over uitwendige pijnen geklaagd hadden, verloren op eens hunne krachten en waren een lijk, vóór men er aan dacht; sommigen stierven onder kramptrekkingen en woede, anderen stil en onmerkbaar, maar allen behielden tot hun laatste oogenblik hun volle bewustheid.

Wij slaan met voordacht eenige bijzonderheden over, die al te verschrikkelijk zijn en vermelden slechts, dat de voorraad aan doodkisten in de stad (want deze worden hier, gelijk men weet, even als andere meubelen, in voorraad vervaardigd) ter naauwernood voor de behoefte toereikend was. Hoewel nog geene volledige lijst der slagtoffers kunnende geven, weten wij toch uit de deswege opgemaakte contrôle, dat het getal dooden in het hospitaal tot heden toe 9. Julij op 55 à 56 berekend wordt. Het allermeest hebben de landverhuizers uit de omstreken van Dusseldorf geleden, die voornemens waren, om zich aan de rivier Osage, bij hunne daar reeds gevestigde vrienden en landgenooten neder te zetten.

Aan wien de schuld van dit verschrikkelijk onheil moet geweten worden, is nog onzeker. De uitspraak van sommige ooggetuigen versterkt ons in de meening, dat, wanneer de noodige opmerkzaamheid bij de dienstdoende manschap der boot plaatsgevonden had, deze zich van het, op het oogenblik der afvaart, dreigende gevaar zou hebben kunnen overtuigen; daar de zaak intusschen voor het criminele geregtshof hangende is, mogen wij ons hieromtrent niet verder uitlaten. De op den 4. bijeengeroepen Coroner's Jury heeft de schuld voorloopig op den overleden ingenieur geschoven. Het smart ons te moeten belijden, dat onmiddelijk na de uitbarsting, en vóór de boot te St. Louis onder beter opzigt genomen was, de koffers, ja zelfs de ligchamen der verongelukten beroofd werden."

Een ander te St. Louis uitkomend dagblad, geeft een in het wezenlijke bijna gelijkluidend verhaal van deze gebeurtenis, waaruit wij de volgende plaats ontleenen: «Op den morgen van den 4 Julij lagen 43 lijken in de 28 doodkisten, die op de ruime plaats van het hospitaal in eene rij waren geplaatst. Het waren teedere kinderen, maagden en vrouwen, met hare liefelijk gevlochten lange Duitsche haren, krachtvolle, nog kort geleden bloeijende, hoopvolle jongelingen, naast de forsche ligchamen der mannen met hunne blonde haren en dikwijls nog half geopende, strakke, blaauwe oogen, de gespierde vuist hier en daar krampachtig gebald door den harden doodstrijd. Alle lagen daar, en boden een ijsselijk, huiveringwekkend roerend schouwspel aan. Als door een gelijk gevoel van smart bewogen en zonder eene bepaalde afspraak, volgden Duitscher zich bij Duitschers rondom de schrikverwekkende doodkisten, en zelfs bij die mannen, wier gevoel door een harder levenslot verstaald en wier hart ijzer geworden was, kwamen de tranen uit de oogen. Ongeveer 1500 Duitschers, slechts enkele Amerikanen, volgden te voet in eene lange rij de lijkstatie der vermoorde broeders naar de begraafplaats, door wagens en ruiters, waar een eenig graf dezelve voor eeuwig opnam. Een jonge, algemeen geachte man, *Heinrich Bitschoff*, die lang in ons midden leefde, en wiens verlies voor zijne talrijke vrienden onvergetelijk blijft, daalde het eerst in den grafkuil, en nu volgde kist op kist, tot dat de laatste voor onze oogen verdween. Een aantal kinderen, als door een onzigtbaren engel der liefde geleid, kwamen op eens uit de boschjes en van de heuvels, die het kerkhof omringen, en strooiden bloemen over de digte rei kisten in de groeve; toen rezen tranen in aller oogen."

— De vierschaar van Termeland in Zweden heeft onlangs eene zeer zonderlinge zaak te beregten gehad.

Een ter dood veroordeelde dief was na de strafvoltrekking hangend aan de galg gelaten; een molenaar uit den omtrek van Filipsstad, bij toeval voorbij komende, meent te ontwaren dat de gehangene nog leeft; uit deernis neemt hij hem af, legt hem op zijn kar, brengt hem weder bij en neemt hem in zijne dienst; de geredde belooft, bij al wat heilig is, zich dankbaar te zullen betoonen, maar de natuur is sterker dan de leer, en zijne natuur is ongelukkig die van den grijpvogel; de goederen van zijnen nieuwe baas zijn hem natuurlijk het gemakkelijkst bij de hand en zijn mitslien ook de eerste die van lieverlede en allengs, maar achtervolgend, van eigenaar veranderen. De molenaar zich voldoende overtuigd hebbende wie zijn boedelreddenaar is, en over zulk eene verregaande ondankbaarheid verontwaardigd, roept zijn molenaars jongen om hem den sterken arm te leenen en gaat met dezen zijnen dief op nieuw ophangen aan de galg, van welke thans niemand hem komt verlossen.

De zaak komt ter kennisse van het geregt, en er wordt eene instructie tegen den molenaar begonnen, maar de leden van de regtbank hebben zich niet aan het slaan van eenig vonnis durven wagen en de zaak opgezonden naar het hooggeregtshof, hetwelk zich vergenoegd heeft, met den molenaar tot eene boete en eenige maanden gevangenisstraf te verwijzen, ten einde hem voor het vervolg den lust te benemen de dieven van de galg te stelen, om ze later voor eigen rekening er weder aan op te knoopen.

NEDERLANDEN.

SNEEK. Het is ongetwijfeld de pligt van een iegelijk onzer, om met een opgetogen gevoel aan die mannen te denken, welke al hunne krachten en vermogens inspannen, ten einde hunne evenmenschen uit een dreigend levensgevaar te redden. Deze uitmuntende mannen vinden wij dan ook weder in den kapitein *van Dyk*, beurtschipper van Sneek op Amsterdam, in deszelfs knechten, en in den koopman *van Niel*, te Sneek woonachtig. De genoemde personen, van Amsterdam afvarende, werden in den nacht van den 31 Augustus j. l. door eenen zwaren storm beloopen, en ontdekten, te midden van het onweêr, op de hoogte van Schokland, dat een visscher met zijn knecht zich in nood bevonden. Terstond stuurde de kapitein, trots storm en wind, naar de plaats waar de noodlijdenden om hulp riepen, en ontwaarde toen, dat deze menschen, door het omslaan van hunne aak, zich boven op dezelve geplaatst hadden en derhalve in het grootste levensgevaar verkeerden, te meer, daar zij reeds eenen geruimen tijd in dien benarden toestand doorgebragt hadden, en, door de groote inspanning van zich aan de aak vast te klemmen, geheel afgemat en bijna bewusteloos waren. De kapitein *van Dyk* bragt zijn schip inmiddels zoo digt mogelijk bij de vege kiel, en sprong toen dadelijk van zijn vaartuig op omgekeerde aak, sloeg de ongelukkigen een touw om het lijf, en liet hen alzoo, door behulp van zijne knechten en van den koopman *van Niel*, aan boord halen, waarna hij hen volgde. Alllaar werd nu aan deze van de dood bevrijde menschen de noodige spijs en drank, alsmede drooge kleederen gegeven, terwijl zij vervolgens naar Schokland werden vervoerd en daar aan wal gezet, tot groote blijdschap hunner angstige naastbestaanden, die, ofschoon zelve niet veel bezittende, toch aan de edele redders eenige geschenken wilden aanbieden, hetgeen door hen evenwel op eene kiesche wijze van de hand werd gewezen.

Wij twijfelen niet, of de Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen zal deze menschenvrienden waardiglijk we[ten te] gedenken, die zulke treffende voorbeelden van moed, [te]genwoordigheid van geest, gastvrijheid en menschl[ievend]heid gegeven hebben.

HEERENVEEN, den 2. September. Eergisteren [ont]stond er brand in de boerenhuizing van *H. K. Koopm[ans]* te Terkapte, die in een oogenblik tijds zich zood[anig] verspreidde, dat nagenoeg de gansche huizing en sch[uur] met het zich daarin bevindende hooi eene prooi der v[lam]men werd. Slechts een klein gedeelte der meubelen [heeft] men kunnen redden, terwijl al het andere verbrand [is] en twee varkens daarbij omgekomen zijn. De vrouw [van] *Koopmans*, die des avonds te voren bevallen was, h[eeft] men met het kindje gelukkiglijk nog in tijds uit de [in] brand staande huizinge kunnen dragen, en schijnt [de] schrik tot nog toe bij haar geene zorgwekkende omst[an]digheid te hebben veroorzaakt. De oorzaak van den br[and] meent men eenigzins aan onvoorzigtigheid te moeten [toe]schrijven. Men had namelijk eene pan met spek [op] het vuur gezet en daarbij geene genoegzame waakzaam[heid] in acht genomen; door het felle branden was daarin [de] vlam geslagen, die zich onmiddelijk tot de lage zold[er] verhief en zoodanig toenam, dat eene dadelijke blussch[ing] onmogelijk was. De huizing was tegen brandschade [ver]zekerd.

— Zaturdag avond, omstreeks acht ure, ontstond te Z[wol]le plotseling eene felle brand in de werkplaats en w[oning] van den heer *W. Ulderink*, in de Diezerstraat, wa[arvan] van het bovenhuis werd bewoond door den kastenmake[rs]knecht *Jakob Noot*, wiens vrouw eenige dagen te vo[ren] was bevallen. De brand woedde zoo hevig, dat in [een] korten tijd de geheele woning was uitgebrand, en m[en] ter naauwernood de vrouw, het kind en verdere bewo[ners] heeft kunnen redden, en de belendende woningen in h[et] grootste gevaar verkeerden; gelukkig dat de wind zi[ch] niet verhief en ieder onvermoeid werkzaam was met h[et] aanbrengen van bluschmiddelen, waardoor grooter onheil[en] werden gekeerd. Het afgebrande huis, zoo ook de wi[n]kelgoederen die verbrand zijn waren verzekerd.

GEMENGDE BERIGTEN.

De Prins en Prinses van Oranje hebben zich na[ar] Kleeff begeven. — De oogst van het winterkoren is do[or] het geheele koningrijk Polen geëindigd, en zeer gezeg[end] uitgevallen. — De Spaansche minister van finantien he[eft] de vaderlandsliefde van de inwoners ingeroepen. Z. E. hee[ft] geld noodig. — Het Amerikasche eskader in de Midde[l]landsche zee is door eene corvet van 60 stukken verster[kt] geworden. — De geschillen, die tusschen de Vereenig[de] Staten en den Keizer van Marocco ontstaan zijn, zulle[n] waarschijnlijk eene vredebreuk ten gevolge hebben. — W. M. Boersma te Geskesklooster, J. M. Dijkstra te Su[r]huizum en iemand te Westergeest, alle drie bezocht m[et] booze wijven, hebben zich bij wijze van ophanging aan de[n] pantoffel onttrokken. — De graaf van Nassau heeft z[ijn] 70e verjaardag met vele verlustigingen gevierd — Te To[l]lybumb (Eng.) is eene kip van 35 jaren overleden, hebbe[n]de gelegd 8,910 eijeren. — Bij Aubagne zijn 2000 mussche[n] met elkander in een boom zittende, door den blikse[m] doodelijk getroffen. — In den Mississippe is een waterslan[g] van 58 voet lang gedood, onder aanvoering van den lui[tenant] ter zee Brookes. — Te Göttingen (Hanover) zijn meer da[n] 100 studenten in den kerker geworpen.

CORRESPONDENTIE.

Een ongefrankeerde brief, met het postmerk 's Gravenhage, [is] door ons geweigerd

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 10 September. Sedert den 8 dezer zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Cornelia, J. Mudder, Londen, lijnzaad; Will Campbelle, R. Primrose, St. Domingo, koffij; Achilles, J. B. Borgoni, Genua, stukgoed; Helena Maria, P. Cornillot, Duinkerken, ballast.

Voor Gend bestemd:

De jonge Jacob, P. Bauwens, Londen, stukgoed.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild:

British Queen, F. Eyckholt, stukgoed en passagiers, New-York; Andas, J. Gavey, ballast, New-Castle.

ZIERIKZEE, den 5. September. In den nacht van den 2. op den 3. dezer is het schuitje van Schipper P. C. van den Noort, te huisbehoorende aan den Groenendijk (Noord-Braband), bij den Hoek van Ouwerkerk plotseling gezonken, zoodat de schipper en zijn knecht naauwelijks hun leven met de boot hebben kunnen redden. Hetzelve was beladen met rogge en huiden. Niettegenstaande alle aangewende pogingen is men nog niet geslaagd dit vaartuig te ontdekken, daar het ongeluk in de diepte heeft plaats gehad, zoodat alles verloren is, behalven de luiken en andere stukken, die zijn komen aandrijven. De oorzaak van het ongeluk is onbekend.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BEEREN.